

ISHLAB CHIQUARISHDAGI SHOVQINNI BAHOLASH VA ME'YORLASHTIRISH BO'YICHA TAVSIYALAR ISHLAB CHIQUISH

Abduraxmonov Baxtiyor Doniyorbek o'g'li

Andijon Davlat Texnika instituti "Mashinasozlik texnologiyasi" fakulteti

"Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi" yo'nalishi 4-kurs talabasi

Ilmiy raxbar: Qobulova Nilufar

Anotatsiya: Maqolada ish joylaridagi shovqinni baholash va ularni nazorat qilish to'g'risida ma'lumotlar yoritilgan

Kalit so'zlar: Shovqin, jihozlar, omillar, kasbiy kasalliklar

Sanoat shovqinini baholash va tartibga solish haqida gap ketganda, ishchilarning sog'lig'iga potentsial ta'sirini, shuningdek, yaqin atrofdagi jamoalarga ta'sirini hisobga olish kerak. Sanoat shovqinini baholash va tartibga solish bo'yicha ba'zi tavsiyalar:

1. Shovqinni baholash:

- Shovqin tadqiqotlarini o'tkazish: ob'ekt ichidagi sanoat shovqin manbalarini aniqlash uchun to'liq shovqin tadqiqotlarini o'tkazish zarur. Bu turli joylarda shovqin darajasini o'lchash va ta'sir qilish muddati va chastotasini aniqlashni o'z ichiga oladi.

- Ta'sir qilish chegaralarini aniqlash: Mahalliy qoidalar va xalqaro standartlarga, masalan, Mehnatni muhofaza qilish va sog'liqni saqlash boshqarmasi (OSHA) standartlari yoki Milliy Kasbiy xavfsizlik va salomatlik instituti (NIOSH) ko'rsatmalariga mos keladigan tegishli shovqin ta'sir qilish chegaralarini o'rnatish kerak.

- Qo'shimcha omillarni ko'rib chiqish: shovqin ta'siriga hissa qo'shishi mumkin bo'lgan boshqa omillarni, masalan, ishchilar soni, ularning shovqin manbasiga yaqinligi va ta'sir qilish muddatini baholash.

2. Shovqinni nazorat qilish:

- Muhandislik nazorati: Manbadagi shovqin darajasini pasaytirish uchun muhandislik nazoratini amalga oshirish zarur. Bu jimroq mexanizmlardan foydalanishni, shovqinli uskunalarni o'rab olishni yoki to'siqlar va ovoz yutuvchi materiallarni o'rnatishni o'z ichiga olishi mumkin.

- Ma'muriy nazorat: ishchilarning shovqin ta'sirini kamaytirish uchun ishlarni almashtirish yoki shovqinli joylarga kirishni cheklash kabi ma'muriy nazoratni amalga oshirish kerak.

- Shaxsiy himoya vositalari (PPE): Agar shovqin ta'sirini kamaytirish uchun muhandislik yoki ma'muriy nazorat etarli bo'lmasa, ishchilarni quloq tiqinlari yoki quloqchinlar kabi tegishli eshitish himoyasi bilan ta'minlash kerak.

3. Muvofiqlik va monitoring:

- Muntazam tekshiruvlar: Shovqinni nazorat qilish choralariga rioya qilish va shovqinni nazorat qilish uskunalarining to'g'ri ishlashini ta'minlash uchun muntazam tekshiruvlarni o'tkazish.

- Shovqin monitoringi: Shovqin darajasini doimiy ravishda baholash va har qanday o'zgarishlar yoki yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarni aniqlash uchun doimiy shovqin monitoringi dasturini amalga oshirish. Bu, agar kerak bo'lsa, o'z vaqtida aralashish va boshqaruvni sozlash imkonini beradi.

4. Ta'lim:

- Ogohlantirish dasturlari: xodimlarni haddan tashqari shovqin ta'siri bilan bog'liq sog'liq uchun xavflar haqida o'rgatish va ularni eshitish vositalaridan to'g'ri foydalanishga o'rgatish uchun xabardorlik dasturlarini amalga oshirish.

- Supervayzerlar uchun treninglar: Supervayzerlar va menejerlar shovqinni nazorat qilish muhimligini tushunishlari va qoidalarini bajarish va tegishli nazoratni amalga oshirish uchun zarur ko'nikmalarga ega bo'lishlarini ta'minlash uchun treninglar o'tkazish.

5. Normativ hujjatlarga muvofiqligi:

- Qoidalarini ko'rib chiqish va yangilash: Shovqin qoidalarini joriy ilmiy bilimlar va ilg'or tajribalar bilan muvofiqlashtirish uchun doimiy ravishda ko'rib chiqing va yangilang. Bunga muntazam ravishda ta'sir qilish chegaralarini va nazorat choralarini baholash kiradi.

- Amalga oshirish: shovqin qoidalariga rioya etilishini nazorat qilish va ta'minlash mexanizmlarini, shu jumladan rioya qilmaslik uchun jazo choralarini va shovqinni kamaytirish bo'yicha faol tashabbuslarni rag'batlantirish mexanizmlarini yaratish.

Xulosa

Ushbu tavsiyalarni amalga oshirish orqali kompaniyalar sanoat shovqinlarini samarali baholashlari va tartibga solishlari, ishchilarning salomatligi va farovonligini ta'minlashlari va atrofdagi jamoalarga ta'sirini kamaytirishlari mumkin. Shovqinni nazorat qilish bo'yicha kompleks strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish uchun tegishli tartibga soluvchi organlar, soha mutaxassislari va manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish muhimdir.

Adabiyotlar

1. Hayot faoliyati xavfsizligi: darslik. nafaqa. 3-nashr, rev. va qo'shimcha / ed. O. N. Rusaka. - Sankt-Peterburg: "Lan" nashriyoti, 2000. - 448 p.
2. Халматов, М. М., Хожиматов, А., Хусанов, Д., & Исабоев, Т. (2017). Влияние Деревянных Насаждений На Состав И Чистоты Воздуха. In Научно-Практические Пути Повышения Экологической Устойчивости И Социально-

Экономическое Обеспечение Сельскохозяйственного Производства (Рр. 113-115).

3. Muhammato‘Vich, H. M., & Muxtorjonc, X. (2022). Elimination Of Pollutions In The Atmospheric Air'rganish. American Journal Of Interdisciplinary Research And Development, 6, 43-47.
4. Халматов, М. М., Исмаилходжаев, Б. Ш., Кабулова, Н. Ж., & Хусанов, Д. Д. (2021). Геофизическое Моделирование Распределения Атмосферных Загрязнителей В Андижане На Основе Уравнений Аэродинамики. Universum: Химия И Биология, (6-1), 30-34.
5. Porubay, O. V., & Lazareva, M. V. (2018). Virtual Laboratory As A Means Of Improving The Quality And Effectiveness Of Education Students In Higher Education. In Перспективные Информационные Технологии (Пит 2018) (Рр. 1199-1202).
6. Халматов, М. М., Хожиматов, А., Содиков, К., & Солижонов, С. Э. (2017). Влияние Атмосферной Погоды На Микроклимат Деревянных Насаждений. In Научно-Практические Пути Повышения Экологической Устойчивости И Социально-Экономическое Обеспечение Сельскохозяйственного Производства (Рр. 110-112).
7. Khalmatov, M., Khozhimatov, A., Khamrakulov, A. G., & Khusanov, D. D. (2013). The Role Of Green Spaces In Improving The Microclimate Of The Atmospheric Environment. Science And World, 23.